Ч. 326 (14.223). Львів, пятниця 6. грудня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 501-060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Довкола автономії Північного Китаю.

ШАНГАЙ, 5. 12. ПАТ. Загально думають, що центральний нанкінський уряд не буде противитись створенню спеціяльного адміністраційного органу в Півн. Китаю, але нерадо погодивсяб на адміністраційний орган, зложений з японських урядників.

ТОКІЮ, 5. 12. ПАТ. Речник міністерства закордонних справ заявив представникам преси, що зміст демаршу китайських амбасадорів у Парижі, Льондоні та Вашингтоні не відомий. Японський уряд не бачить ніякої причини, щоб інтервеніювати. Автономний рух у Північнім Китаю є суто внутрішньою справою Китаю, що його договір 9 великодержав зовсім не торкається.

ШАНГАЙ, 5. 12. ПАТ. З Нанкіну повідомляють, що центральний комітет куомінтанґу устійнив речинець скликання китайських національних зборів на 12. листопада 1936. р. Нову конституцію Китаю проголосять 5. травня 1936. р.

ШАНГАЙ, 5. 12. ПАТ. Китайське міністерство закордонних справ запевнило мабуть японського консуля у Нанкіні, що Китай не зробить нічого такого, як демарш амб. Кво-Таі-Чі в Льондоні. Китайський амбасадор у Токіо ґен. Тсоанг-Тзо-Пінґ вертається на свою стійку. Новим міністром закордонних справ нанкінського уряду на місце Ванґ-Чінґ-Вея буде дотеперішній ґубернатор Гопеї.

ПЕКІН, 5. 12. ПАТ. Конференція між ґен. Го-Їнґ-Чінґом і політичними провідниками в Півн. Китаю відбувається далі. Ґен. Го-Їнґ-Чінґ не порозумівається безпосередньо з японською владою. Ґен. Сун-Чен-Юан заявив представникам преси, що хоче бути незалежним від Нанкіну. Півофіціяльні китайські кола твердять, що ситуація дещо відпружується.

НАНКІН, 5. 12. ПАТ. Японський амбасадор Аріоші говорив із заступником китайського міністра закордонних справ. Представник Китаю Тан-Ґін-Єн у цій розмові заявив, що міністер війни ґен. Го-Їн-Шін має повновласть вести льокальну адміністрацію у Північнім Китаю, рахуючись з бажаннями населення і місцевими обставинами, однак не може дозволити обмежити суверенности Китаю. Аріоші в розмові згідно з інструкціями, які дістав з Токіо, висловив надію, що конфлікт буде щасливо поладнаний.

За мирну розвязку нафтового питання.

Голоси французької преси.

ПАРИЖ, 5. 12. ПАТ. Преса застановляється, чи можна буде скоро найти мирну розвязку нафтового питання, підкреслюючи водночас з задоволенням примирний жест Анґлії, що відкликала деякі воєнні кораблі зі східної частини Середземного моря.

„Пті Парізієн" зауважує, що хоч вигляди порозуміння тепер більші, як в останніх місяцях, всетаки, що задержано проект заборони вивозу нафти, треба, щоб італійці ясно виявили свою охоту щодо можливости примирення. Та досі даремно дожидають від Італії жесту, що вказувавби, що Італія хоче мира. „Еко де Парі" зазначує, що анґлійські і французькі знавці випрацювали в загальних зарисах проект поладнання справи, що міг би бути основою переговорів, якби Італія виявила примирні тенденції.

Льондонський кореспондент „Матену" повідомляє, що згідно з інформаціями з міродатних джерел, міністер Самуель Гор зустрінеться з Мусоліні підчас своєї подорожі по Швайцарії, мабуть коло Різдва.

Як Ляваль пропонує полагодити збройний конфлікт в Африці.

ЛЬОНДОН, 5. 12. ПАТ. Льондонські щоденники повідомляють, що прем. Ляваль вручив учора італійському амбасадорові деякі конкретні предложення щодо навязання широких розмов менш-більш на таких основах: 1) Італія відступить Абісинії порт Ассаб в Еритреї і смугу землі, що веде до тієї пристані, щоб уможливити будову залізниці, яка злучувалаб Ассаб з Адіс Абебою. Ця залізниця булаб під контролею Ліґи Націй. 2) Абісинія відступить Італії всю провінцію Оґаден та доведе до поважнішої ректифікації кордонів у північній частині провінції Тіґре й у провінції Гаррар.

Деякі щоденники подають, що Адую й Аксум мають звернути Абісинії, інші твердять, що Адуа має залишитись при Італії. Щодо самої Абісинії, предложення Ляваля мабуть повторюють пропозиції комітету 5-ох. Становище Мусолінія щодо згаданих пропозицій покищо неясне. Колиб Мусоліні приняв ці предложення, як основу переговорів, то деякі щоденники передбачають, що під кінець відпустки мін. Гора, значить коло Нового Року можливою сталаб зустріч брітійського міністра закордонних справ з Мусолінієм.

Кара за винародовлення.

ПРАГА, 5. 12. ПАТ. Посли німецького населення в Чехословаччині д-р Люшка і Франк, мадярського населення д-р Шпелле і польського д-р Вольф, зложили в палаті спільне внесення в справі закону про виконання 134 § чехословацької конституції. Параґраф цей каже: „Всякий спосіб насильного винародовлювання недозволений. Непридержування цього принципу може закон признати проступком, за який належиться кара". Внесення послів взиває уряд предложити проект закону про кару насильства за винародовлювання.

Розвязання національних зборів у Греції.

ТРИ ПЕТАРДИ.

АТЕНИ, 5. 12. ПАТ. Дирекція поліції повідомляє, що в 2-ій год. вночі кинули три динамітові петарди перед редакцією щоденника венізелістів „Неос Космос", перед друкарнею противенізельостичної ґазети та перед домом пож. Оіконому. Ці петарди заподіяли тільки незначні шкоди.

АТЕНИ, 5. 12. ПАТ. Уряд видав розпорядок, що забороняє 10 помилуваним провідникам повстанців перебувати в Атенах і Сальоніках.

В добре поінформованих політичних колах сподіваються, що наприкінці січня розвяжуть національні збори та розпишуть нові вибори.

Мін. Гор зясує парляментові міжнародню ситуацію.

ЛЬОНДОН, 5. 12. ПАТ. Опозиція лейбуристів доручила Дальтонові виступити з гострою критикою закордонної політики уряду. Мін. Гор говоритиме в четвер у дебаті над престольною промовою та мабуть загально зясує парляментові міжнародню ситуацію.

Два минулі тижні.

Варшава, 4. грудня 1935

Великий політичний процес — це наче битва: крім устійненого заздалегідь стратеґічного пляну обох противників (прокуратури й оборони), щойно у ході бою виринають усякі несподіванки, які іноколи роблять надзвичайно важкою річчю втримати первісний плян, а то й примушують основно його змінювати. Через те й образ варшавського процесу не є ввесь час однаковий і його характеристику, що ми її подавали зараз у перших днях, приходиться модифікувати, не маючи певности, яку прийдеться робити наприкінці процесу, за дальших два-три тижні.

Перший день розправи пригадував різними зовнішніми познаками та своєю атмосферою славний процес українських послів у Рівному (чи не у 1924 році), в якому, як відомо, остаточно на салі залишився тільки трибунал і деякі оборонці, бо всі адвокати зреклись оборони, а деяких підсудних і журналістів (між ними підписаного) зі салі видалили. Але той образ швидко тут змінився: атмосфера полекшала, деякі первісні розпорядки злагіднено і хоч падуть гострі звороти, упімнення і перестороги, а скількість відхилених питань щораз більшає, проте й спосіб ведення розправи став подекуди лекший. Можливо, що причинюється до цього й поділ функцій між двома заступниками прокуратури: коли віцепрокур. Желенський боронить акту обвинувачення і стежить за подробицями т. зв. доказового поступовання (буквальний переклад польського терміну), — прок. Рудніцький цікавиться радше тлом справи, стягає своїми рідкими запитами вглиб і надає справі загальніший характер. До виведення справи з вузьких рямців карної процедури за даний злочин причинилося теж переслухання деяких свідків, головно д-ра Ст. Шухевича та д-ра В. Старосольського, деякі — хочби й відхилені — запити оборонців, врешті й деякі звороти у зізнаннях обох підсудних які досі зломили первісну засадничу поставу у справі мови та — промовили.

Ця мовна справа — це тема окрема, але належить, на жаль, до тих подробиць цього процесу, про які можна буде — як ми вже давніш згадували — писати основно щойно після його закінчення, — дарма, що широко говориться про це у різних колах Варшави. Фактом є, що первісний здогад, наче те мовне питання скоротить термін процесу та позбавить його, так мовити, атракційної сили, полишаючи лише проблему засадничого становища обох сторін, — той здогад виявився нестійним: у першу чергу через заломання Мигаля і Малюци (іствують поголоски про це декого, що має ніби піти їх слідами). „Німий" процес став раптом балакучим і то таким балакучим, як цього не уявляли собі найбільші процесові специ! Точка тяжести перенеслася відразу з формальної процедури — на лавку підсудних, яка стала предметом психоаналітичних студій та міркувань, що обертаються довкола двох проблем: українського підпілля, як революційно-конспіративного середовища, і про-

блеми сучасної української молоді. Варшавський процес ріжниться від попередніх процесів ОУН у цілій низці моментів: укладом і характером акту обвинувачення, моментами, що заторкують внутрішню і закордонну політику, складом і характером оборони, не кажучи вже про річ найважнішу — про предмет судової справи (вбивство міністра) та її судовий терен, який з природи річи, хочби через політичних репрезентантів цілої низки найповажніших краєвих і закордонних органів преси, не може обмежуватись до мурів окружного суду. Але тим моментом, яким він ріжниться від попередніх процесів найбільше, це лавки обвинувачених.

Автор цих рядків чує безперервно здогади, чи нема між підсудними „якогось Барановського". Глибоким моїм переконанням є те, що не тільки нема тут „великого" Барановського, але й „маленького" Жураківського. Між підсудними є три категорії осіб: одні залишаються вірними своїй організації (це видно хочби з їх перших окликів та з поведінки, як дехто з них на деякі речі реагує), інші заявляють своє розчарування і зривають з нею на судовій салі, інші врешті сидять наче посторонні глядачі і слухачі, діставшись поміж вальці тієї через збіг обставин, з легкодушности, випадково. Однак усе це хлопці й дівчата, яким годі відмовити ідейности: це вже інша справа, чи нужда у злуці з ідеєю зробила одних із них фанатиками революційних метод, чи політична наївність і примітивізм (Малюца, який проходив усю політичну школу 5 місяців — на підставі викладів свого товариша-ровесника і нелегальних анонімових брошурок), чи ріжняться вони страшенне між собою своїм ідеольогічним світоглядом (як можна порівнювати напр. Бандеру або й Мигаля із — Зарицькою чи Раком?). Поруч із цим безспірним моментом, що характеризує даний процес, маємо другий найбільш характеристичний: сотні сторінок зізнань, списаних з отими й ідейними і не дуже вже молоденькими боєвиками (з мужчин ніхто не має менше 24 літ), та десятки сторінок стенограму із зізнань тільки двох зпоміж них на судовій салі. Признавалися у слідстві до всіх своїх безпосередніх і давніших провин Білас і Данилишин та влекшили (особливо перший з них) розкрити ці справи й перевести за них процес (справа вбивства Голувка). Зізнавало у слідстві і на розправі чимало інших підсудних. Але тільки Барановський розкривав „во всю" куліси підпілля: але це був Барановський, який теж орудував всуміш змішаною правдою і брехнею. І тоді, як пригадуємо собі, його зізнання, що появились у відписах, стали дивовижною сензацією. Щож тоді казати про 240 сторінок зізнань Підгайного, або про всі ті речі, які ми самі чули просто з уст Мигаля і Малюци?! Вони не тільки признаються самі, не тільки „сиплять" з легкодушности чи пімсти інших, але розкривають усі відомі їм та зачуті деталі із внутрішньої організації конспіративного підпілля, витягаючи все підпілля, з прізвищами, організаційною схемою, зі дійсненими і нездійсненими плянами, на денне світло. Та балакучість підсудних на тлі згаданих моментів — їх ідейности і розмірної вже зрілости віку, — стає явищем зовсім незрозумілим. Єдине, чим можна це явище пояснити це справді повне внутрішне заломання, повна переоцінка своїх поглядів, повне розчарування супроти своєї організації. Факт, що і Мигаль і Малюца буквально тряслись, коли казали — один про вбивство Бабія і Бачинського, другий про вбивство Бабія і Ковалюківної — є доказом, що стосування українським підпіллям терору супроти українців було смертельним гріхом підпілля, яке жорстоко на ньому пімстилось, бо найлекше зломило деяких найвідважніших і найчільніших боєвиків, перетворюючи їх у найбільших „сипачів" цілої організації.

Наслідком вибуху тієї лявіни слів процес прийняв дуже складний характер. Процес іде вже не тільки за вбивство одного польського діяча і проти 12 підсудних, але за деконспірацію цілого підпілля та проти винуватців таких трагедій, що їх бачимо у постатях Мигаля і Малюци. Вчорашня заява прокуратора про відмежування політичних моментів від того процесу вказує на ще один дуже складний момент. Це ніби „делікатне" питання, але таке, якого ніяк не можна усунути з черги дня та яке щодня наново накидається: наскільки цей і кожний подібний карний процес вяжеться чи не вяжеться з „політікум"? Дуже гарно звучить заява, що на лавці обвинувачених не сидить українське громадянство: ті слова є урочистим зірванням на авторитетному місці з засадою кругової поруки. Але як тут обороні і всій пресі, при найкращій волі, оминути „політікум", коли в тому самому числі газети, яка оголошує таку заяву, йде палка полеміка з литовським міністром, про якого йде мова в акті обвинувачення, — коли одночасно акт обвинувачення дав притоку до статтей, які і зі справою вяжуться і — як не хочете — є політикою!

До кінця розправи ще два-три тижні. До того часу напевне вирине ще чимало сумнівів та може і найдеться на деякі сумніви відповідь. Відірвати того процесу, як великої і замітної події, від дійсности не можна. Річ тільки в тім, щоб він справді тієї дійсности не погіршив. Хочемо сподіватися, що цього не буде.

І. Кедрин.

З польської преси.

To co innego ..

„Nowe Czasy" у ч. з 1/XII ц. р. помістили коротку замітку, що посвячена варшавському процесові. На думку цього органу варшавський процес замикає „епоху" О.У.Н. в історії українського народу в Польщі. „Ця епоха не буде належати до славних та не створить виховного міту. У чому криється абсурд історичних помилок і первородний гріх цієї епохи? У тому, що деяка частина українців емоціонально повірила, а розумово признала — і то щиро, — що польський куратор, польський посол, польський міністер, польський почтар чи польська почтова каса грають у життї українського народу ту саму ролю чи пак творять для його аспірацій ту саму перешкоду, яку колись у житті польського народу грали та становили: Муравйов, Гурко, Апухтін, генерал австрійської жандармерії Фішер, Г.К.Т. у б. пруській займанщині тощо. З цієї віри серця та признання розумом за правду того, що правдою не є, повстала обостороння трагедія, а її життєвих наслідків не можна якнайстрогіше не карати саме в імя вилікування цієї частини українців від їх трагічної помилки".

Стільки львівсько-санаційний ідеольогічний орган.

Справді трагічне непорозуміння, але між увсім українським громадянством і тими польськими кругами, що поділяють погляд „Нових Часув". Адже українці чомусь не бачать ріжниці там, де вона така ясна для автора цитованої замітки. Чому нпр. мала би бути ріжниця між російським і польським учителем для української дітвори? Льоґіка тут не по стороні „Нових Часув". Хіба треба би припускати, що автор замітки у „Нових Часах", коли писав про своє епохове відкриття, мав візію того, що польські та українські землі творять якусь спільну федераційну державу. Привиджувалось йому, що начеб то уже тепер реалізується нова Ягайлонська ідея, змодернізована та виідеалізована. І в цьому трансі взяло чуття верх над льоґікою розуму та дійсности.

Тільки одного не можна зрозуміти, а саме, як після цієї візії автор замітки так безпосередньо і раптово перейшов до захвалювання поліційних метод для лікування трагічної помилки молодих українських націоналістів.

У цих самих „Нових Часах" є стаття під наголовком „Постуляти українських освітників". Говориться у ній про ухвали Педаґоґічного Українського Зїзду. Авторка тієї статті підчеркує, що головними проблемами на Зїзді були дві: справа т. зв. державного виховання в українських школах та питання національного виховання. Від себе авторка дає лише короткий, але зате який характеристичний кінцевий коментар: „Поки метою українських педаґоґів буде віддалювати якнайдальше молодь від всього, що польське і з Польщею звязане і виховувати тільки в імя власних та еґоїстичних інтересів — так довго постулят автономії у виховно-освітній ділянці, що його висловив Зїзд, мусітиме залишитись манифестаційною утопією".

Ясно, що коли українське національне виховання буде трактуватись як вороже для польської державности, то ніколи не то не буде шкільної автономії, але й не зміняться психічні настрої у польському громадянстві, публіцистиці та у польських освітніх діячів. Все буде той самий ворожий дух, що ним навіяний коментар авторки статті.

Пленарні наради сойму.

ВАРШАВА, 5. 12. ПАТ. Нині в год. 11.15 зачалися пленарні наради сойму, присвячені буджетовій дебаті. На засідання прийшли члени уряду з прем. Косцялковським на чолі, державні підсекретарі та вищі державні урядовці.

Після полагодження низки формальних справ, перейшли до першої точки порядку нарад, значить до читання буджетового прелімінаря на 1936-37. р. Як перший до голосу прийшов віцепремієр міністер скарбу Е. Квятковський, що виголосив довше експозе про державний буджет.

Кредит для дрібних хліборобів.

Державний Рільний Банк одержав 4 міліони зол на позички для кооператив і власників малих господарств на родинні сплати, щоб охоронити їх від поділу між членів родин. Ходить про господарства завбільшки 5 до 15 гектарів. Позички будуть давати від 1.800 зол. при опроцентуванні 1.5 проц. річно. Поза опроцентуванням довжники будуть платити піврічними ратами відповідні квоти на сплату капіталу. Сплата позичок передбачена найпізніше впродож 25 років. Позички будуть признавати тільки під гіпотечне забезпечення.

Знову заворушення в Мексику.

МЕКСИК, 5. 12. ПАТ. Згідно з непотвердженими досі поголосками, в Оаксака прийшло до заворушень на політичному тлі. У цих заворушеннях убили 7 осіб та кільканадцять поранили.

1-листопадові свята.

ВЕЛИЧАВЕ ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО У ВІННІПЕҐУ.

Українці міста Вінніпеґу й околиці відсвяткували день 1-го Листопада. Один з більших місцевих театрів Старленд, в якому відбулося 3-го листопада ц. р. це свято, був переповнений народом з усього Вінніпеґу і провінції.

Між учасниками свята на першому місці був епископ українців-католиків Канади в окруженні місцевого греко-католицького духовенства. Були представники бувших старшин Української Галицької Армії, представники всіх українсько-католицьких культурно-освітніх організацій. Крім успіху морального свято увінчалося і матеріяльною жертвенністю українського громадянства. З нагоди цього свята зібрали у Старленд театрі майже 300 долярів.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Розправа за вбивство міністра Перацького

ЧОТИРНАЦЯТИЙ ДЕНЬ.

У четвер почалася розправа в год. 10.40 передполуднем.

На початку предсідник стверджує, що згідно з повідомленням підс. Карпинець 3. грудня, коли його вивели зі салі, непристойно поводився з поліцаями з ескорти. Предсідник заявляє, що відпис цього повідомлення переслав прокураторові окружного суду й остерігає підсудних, щоби своєю поведінкою не давали притоки до застосування гостріших охоронних засобів.

ПІДС. БАНДЕРУ СИЛОМІЦЬ ВИВОДЯТЬ ЗІ САЛІ.

Опісля предсідник подає зміст зізнань підс. Малюци і заявляє, що підсудні можуть складати в цій справі вияснення. Встає підс. Бандера і намагається говорити по українськи, але предсідник відбирає йому голос. Тому що підсудний далі говорить по українськи, предсідник наказує випровадити підс. Бандеру зі салі і перериває розправу. Тому що підс. Бандера ставить спротив поліції, його виводять зі салі силоміць.

Підчас перерви підс. Карпинець кричить щось по українськи і на доручення прок. Желенського виводять його теж зі салі.

РОЗМІЩЕННЯ ПОЛІЦАЇВ МІЖ ПІДСУДНИМИ ТА УСУНЕННЯ ДВОХ ПІДСУДНИХ ЗІ САЛІ РОЗПРАВ.

По перерві предсідник оголосив постанову про розміщення поліцаїв між підсудними, тому, що, не зважаючи на перестороги, поводяться невідповідно. Крім того трибунал рішив усунути підс. Бандеру зі салі розправ на час слухання свідків, підс. Карпинця тільки на два дні.

ПІДГОТОВЛЯЛИ АТЕНТАТ НА МИГАЛЯ, ЧИ НІ? ДІЯЛЬОГ ПІДС. МИГАЛЯ З ПІДС. МАЛЮЦОЮ.

Опісля на прохання підс. Мигаля предсідник дозволив йому поставити кілька питань підс. Малюці. Підс. Мигаль запитує, чи Малюца погрожував йому за невиконання атентату на ком. Коссобудського революційним трибуналом. Підс. Малюца потакує. На дальше питання підс. Мигаля Малюца відповідає, що відобрав йому зброю. Одночасно заперечує, будьтоби видав приказ, щоби невідомі спрвники вбили Мигаля. Не видавав теж доручення Косівній, щоби підс. Мигаль прийшов 27. червня в год. 10-ій вечором на площу коло ставу Францівка. Ніякого атентату на Мигаля не плянував. З доходжень в організації знає, що Мигаль був переконаний про пляноване вбивство Малюцою. Малюца не пригадує собі, будьтоби говорив до Мигаля, що звернеться до свого батька з проханням, щоби написав листа з висловами співчуття до вдови по вбитім дир. Бабієві.

Прокуратор ставить питання підс. Мигалеві у справі плянованого на нього атентату. Підс. Мигаль вияснює, що після того, як відобрали йому зброю 25. або 26. червня 1934 р. прийшла до нього Косівна і заявила, що її теперішній зверхник (прізвище не подала) доручив йому конечне прийти на год. 10-ту вечором над став Францівка. Мигаль мав ждати коло сходів ставу, який є в тому місці глибокий на 5 до 7 метрів. Косівна, як запевняє підс. Мигаль кохала його і тому перестерігла Мигаля, щоби не йшов на стрічу, бо жде його смерть. Тому підс. Мигаль відповів Косівній, що не прийде на стрічу і визначив нову стрічу на цей день на год. 10.15 вечором в якімсь ресторані. Одначе Косівна додає, що не вспіє вже повідомити свого зверхника про зміну часу і місця.

Підс. Мигалеві здається, що тим зверхником був тоді підс. Малюца. Того самого вечора стрінувшись з підс. Качмарським Мигаль повторив йому слова Косівної. Тоді Качмарський заявив йому, щоби Мигаль не йшов на стрічу, бо знає, що Малюца грозив Мигалеві революційним трибуналом. Мигаль вислав своїх товаришів, які не є членами організації, і вони обсадили всі входи до городу, де є став Францівка з метою стежити за особою, яка мала прийти на стрічу з підс. Мигалем. І дійсно коло 10-ої год. прийшов на означене місце якийсь мужчина, який крутився деякий час коло ставу. Чи цей мужчина мав зброю, підс. Мигаль не знає. Зі заяв Качмарського знав, що організація погрожувала йому смертю. Кілька днів пізніше підс. Мигаль перейшов під прикази Осипа Машака. Він перевів своєрідне слідство тому, що підсудний домагався, щоби йому привернули права, які мав у боєвій розвідці або звільнили його з прав і обовязків члена організації. Тоді Машак заявив підсудному, що він має ті самі права, як мав раніше. Підчас тієї розмови підсудний запитався Машака, хто був коло ставу але Машак не дав відповіди, додаючи, що мусить спитати свого провідника. Підсудний вияснює, що кожний член організації мав свого безпосереднього зверхника, якого називав провідником. Косівна передаючи підсудному доручення, щоби прибув над став Францівка заявила, що робить це з доручення „Лисого". Чий це був псевдонім підсудний докладно не знає. На дальше питання прокуратора підс. Мигаль подає, що не знає, чи Малюца міг на основі своїх повновластей поставити його перед революційний трибунал. Малюца питався підсудного, чи він є заприсяженим членом і чи знає, яка кара грозить за непослух. Мигаль відповів підс. Малюці, що не складав присяги, тільки приречення. Тоді Малюца відповів, що провід ОУН за кордоном знає про нього, тимсамим є заприсяженим членом і як такий має слухати Малюцу. Далі підс. Мигаль подає, що боєвий реферат передав Долинському справу справу вбивства ком. Коссобудського. Підсудний здогадується, що Малюца був зверхником Осипа Машака.

На питання прок. Рудніцького, чи існував революційний трибунал підс. Мигаль відповідає, що не знає, але такого вислову вжив підс. Малюца. На питання прок. Желенського до підс. Малюци, чи хоче щось сказати у звязку з вясненнями Мигаля, Малюца заявляє, що нічого не знає про плян атентату на Мигаля. Нікому теж не давав доручення, щоби Мигаль прийшов коло ставу Францівка. Не знає теж чи був єдиним зверхником Мигаля, здається йому що так.

ЧЕМЕРИНСЬКА ПРОВІДНИКОМ КРАЄВОЇ ЕКЗЕКУТИВИ?

Безпосередньо по арештуваннях Бандери та інших членів краєвої екзекутиви не визначувано нових референтів екзекутиви. Машак був у боєвім рефераті на приказ свого зверхника. По арештуванні 14. червня 1934. р. краєвого провідника Степана Бандери підс. Малюца вважав за провідника Анну Чемеринську, як найближче обзнайомлену з організаційними справами. До того вона мала звязок із закордонним проводом ОУН. Чемеринська стрінувшись з Ярославом Барановським в Ясіні у Чехословаччині не вернулась уже до Польщі.

Опісля обор. Шлапак питає підс. Мигаля, чи бачив Мацейка у Львові і чи Мацейко мав тоді стрижене волосся, чи довге. Підс. Мигаль відповідає, що бачився з Мацейком враз з Качмарським коло станиславівського шляху у Львові. Мацейко мав тоді підстрижене волосся, але доволі довге. Підсудний додає, що вислухавши змісту зізнань підс. Малюци розмовляв з підс. Качмарським на цю тему і що Качмарський теж міркує, що Малюца помилився, кажучи, що Мацейко мав волосся острижене.

На питання прокуратора підс. Малюца відповідає, що Мацейко мав волосся на один центиметер, а з розмови з ним підсудний довідався, що Мацейко мав довге волосся, але пізніше остриг.

ХТО МЕШКАВ В НІЧЛІГОВІМ ЗАХИСТІ?

Св. *Фелікс Мель* зізнає про побут здогадного Ольшанського, якого акт обвинувачення утотожнює з Мацейком, у нічліговім захисті при вул. Вольській у Варшаві. Св. Мель подає, що в червні 1934. р. прибув до згаданого захисту мужчина в ясній одіжі, зі зеленкуватим плащем на руці, в мягкім капелюсі і з випханою течкою. Просив окрему кімнату, але дістав місце на спільній салі. Течку ховав на ніч під подушку. Був завсіди задуманий, коли свідок питався звідкіля походить, зміняв тему розмови. Оповідав, що є спортовцем, пливаком і що має у Варшаві пріятельку. Говорив свідкові, що побуде в захисті коло 5 днів. Виходив рано, вертався вечором. Один раз обідав у захисті і тоді свідок запримітив, що підс. Ольшанський перестав їсти і задумався. Колиж зорієнтувався, що на нього звернені очі, схаменувся. В дні вбивства вийшов зі захисту між год. 8.30 і 9-ою. Хотів залишити плащ і капелюх кажучи, що по ці речі прийде якась жінка з карткою або з гаслом. Вкінці за намовою возьного забрав зі собою

плащ і капелюх. Далі свідок каже, що Ольшанський був високим бльондином, високе чоло, буйне волосся, мясисті губи, добре збудований, але ходив похилений. Коли свідок прочитав про вбивство мін. Перацького, зробило на нього враження, що знайдено плащ і капелюх. Пригадав собі теж, що Ольшанський показував йому свою легітимацію, а опис убивника у пресі згоджувався з описом Ольшанського. Свідок подав свої спостереження мешканцям захисту, м. ін. Чернохові та він сумнівався, а всеж на другий день повідомив поліцію. Свідкові показували в слідстві багато фотографій і з них пізнав він відразу рішучо Ольшанського. Свідок пригадує собі, що плащ Ольшанського мав пасок. Свідкові показують течку Ольшанського, яку він оставив в захисті, свідок пізнає її. На питання прок. Рудніцького свідок каже, що обсервував Ольшанського около дві години.

На запит д-ра Горбового, свідок вияснює, що йому показували фотографії Ольшанського в кількох позах. На запит д-ра Шлапака свідок зізнає, що капелюх є того самого коліру, що капелюх, який показали йому тепер у суді. На запит д-ра Ганкевича свідок стверджує, що підшевка плаща Ольшанського була того самого коліру, що підшевка плаща, який йому нині показали. Ольшанський зробив на нім враження півінтелігента. На дальший запит оборони чи з фізичного вигляду Ольшанського можна було здогадуватися, що він переплив Вислу, про що свідкові говорив Ольшанський, свідок каже, що так, та що тоді звернув увагу на сильні ноги Ольшанського.

На запит прок. Рудніцького свідок вияснює, що як показували йому альбом преступників, вказував всіх подібних до здогадного Ольшанського. Свідок вказав на одного, що був дуже подібний, коли пізніше сконфронтував свідка з цією особою, свідок дальше твердив, що це не був Ольшанський, та вказав на різницю карку.

Д-р *Ганкевич* вносить, щоби суд спитав слідчого судді, хто їхав зі свідком Мелем в Кракова до Варшави, коли він їхав зізнавати, та на покликання цієї особи для ствердження, на чий приказ показувала ця особа свідкові Мелеві фотографію і відки фотографія була. Суд відкидає це внесення.

На дальші запити оборони свідок пояснює, що згадана особа показувала йому фотографію у жданьні слідчого уряду на перерві. Свідок знав, чого його візвали до Варшави, одначе не розмовляв на цю тему з товаришем подорожі.

Внесення оборони, чи Меля переслухували з перервами чи без, суд відкинув. Д-р Ганкевич вносить покликати на свідка службовця поліції, який показував свідкові фотографію Мацейка перед переслуханням Меля у слідчого судді. Прок. Рудніцький заявляє, що внесення треба взяти під увагу, хоч це справа рівнодушна. Суд по нараді відкинув внесення оборони і предсідник зарядив обідову перерву.

Свідок Олександер Беньковський, кельнер Европейської каварні, вказує на Лебедя як того, якого півтора року тому в квітні чи травні

бачив у каварні підчас найбільшого руху. Мін. Перацький бував в каварні около 14 год. а також вечором. Свідок дальше потверджує свої зізнання у слідстві.

Свідок Йосиф Зайонц каже, що як мешкав у захисті, 12 червня спровадився якийсь Ольшанський в спортовому одязі, ясно бронзового коліру. Плаща і капелюха свідок не бачив. Описує його, як сильно збудованого мужчину, зачесаного до гори очі пивні, лицеві кости сильно вистаючі, на підборідку мав ямку, уста товсті, зуби здорові, білі, виглядав на 23 до 24 літ. Робив враження селянина, одначе досить інтелігентного. Ольшанський казав, що приїхав зі Львова. На фотографії пізнав його рішуче.

Опісля зізнавав агент слідчої поліції зі Львова. Будний. Його зізнання подамо в черговому числі.

•

ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.
(Телефоном від нашого кореспондента).

Варшава, 5. грудня 1935.

Наскільки правильно ми порівняли терен великих процесів з тим полем бою, на якому можливі в кожній хвилині всякі найбільші несподіванки, доказує це сьогоднішний день. Ще вчора автор цих рядків писав у своїй статті (гл. передова стаття в цьому числі), що атмосфера варшавського процесу замітно полекшала. Тимчасом вистало коротенького часу, щоби внести до розправи зовсім нові елементи напруження. Сьогоднішний виступ Бандери був несподіванкою, яка всіх заскочила. Бандера упередив оборону, що хоче скласти заяву у звязку зі зізнаннями Малюци, але оборона не припускала, що це станеться у такому змісті і формі. Звертаємо увагу, що до цього часу всі підсудні сиділи поруч себе у найбільшій згоді, розмовляли, жартували. Тепер раптом Бандера кинув під адресою підс. Малюци страшне обвинувачення, яке ставить теж під знак запиту наше субєктивне пересвідчення щодо підсудних, висловлене у згаданій статті. Фактом є, що раптом змінився той добросердечний товариський характер взаємин між підсудними. Зачинається найприкріша річ: починаються взаємні контроверсії між самими підсудними, виходить їх взаємна ворожнеча, починається взаємне засипування вже виразно тільки зі злости. Навіть інцидент з Бандерою не був для присутніх такий прикрий, як ведення на судовій салі порахунків між Мигалем і Малюцою із тими двома членами тієї самої організації, з яких кожний сидить нині між двома поліцаями під загрозою того самого судового присуду. До речі, ціла історія з Бандерою, від його окликів аж до виведення через пручання зі салі, тревала найвище півтора до двох хвилин. Інші підсудні й оборонці сиділи в той час спокійно на своїх місцях.

Після перерви, коли приведено підсудних (без Бандери і Карпинця) назад, вони вже ввесь час не замінювали між собою ані слова, остаючи очевидячки під враженням тієї сцени і пізніше — під враженням діяльогу між Мигалем і Малюцою. По суті на тому діяльозі найгірше вийшли Мащак і Чемеринська, новообтяжені Малюцою.

Другий інцидент вийшов зі свідком Оленою Чайківською з Перемишля, яка двократно відмовилась зізнавати по польськи, за першим разом була покарана гривною 300 зол., за другим арештована на салі. Чайківська видно з таким кінцем свого переслухання не рахувалася, бо перед виходом на салю розправ лишила капелюх у кімнаті свідків.

Цікаво, що такий обективний з погляду акту обвинувачення свідок, як Катерина Маціевська, жінка поліцая у Люблині, господиня Чорнія, не пізнає на предложеній їй фотографії Мацейка, який — згідно з актом обвинувачення, — мав утікати через Люблин і ночувати у Чорнія. З інших свідків цікавий був той момент у зізнаннях останнього вчорашнього свідка агента Будного, справника схоплення Лебедя і Гнатківської, коли він згадував про Михайла Гнатова, найбільш таємничу постать зі самбірського процесу, здогадного організатора вбивства Т. Голувка. Уваги прок. Желенського з цього приводу кажуть здогадуватись, що в цьому процесі може ще бути мова про Гнатова. Пригадуємо, що про Гнатова казалося у Самборі, що він утік до Совітів, де нібито його розстріляли.

Через те, що сьогодні відкрито звичайну бюджетову сесію, на судовій розправі було дуже мало журналістів, які прогавили всі ці непередбачені сензаційні моменти. Від обідньої перерви прислухувалось розправі кількох українських послів. **(ік).**

•

Друкарський чортик. У вчор. (325) ч. „Діла" друк. чортик напакостив так, що частину зізнань підс. Малюци, які він склав по перерві в год. 14.30 у вівторок 3. грудня вставлено двічі на другій сторінці.

ЛЕТЮЧКИ ПРО УСПІХИ СЕПАРАТИСТІВ У ПІВН. КИТАЮ.

ПЕКІН, 5. 12. ПАТ. Пять японських військових літаків розкидало над Пекіном відозви, що стверджували успіхи сепаратистичного руху в Північнім Китаю. Місцева влада й населення у звязку з тим дуже занепокоєні.

Велика промова віцепрем. Квятковського про господарську політику уряду.

ВАРШАВА, 5. 12. ПАТ. На вступі свого експозе віцепреміер Евген Квятковський підкреслив, що предложено соймові бюджетовий прелімінар на зимовий час 1936/37, в якім подрібно зясовано важливі для держави питання, що викликують зацікавлення всього громадянства. Новий бюджетовий проект стисло звязаний з низкою розпорядків виданих на основі повновластей в останніх чотирьох тижнях. Ці розпорядки знову, часто навіть болюче обтяжили громадян, але принесли теж деякі полекші. Це все безпосередньо впливає на зміну суспільного доходу й посередньо вяжеться з умовинами формування загальної господарської, а у висліді також політичної ситуації в цілій державі на найближчу майбутність.

Далі віцепреміер обговорює обмеження, що їх заводить проект скарбового закону. Пізніше характеризує бюджетову ситуацію Польщі, зачинаючи від 1930/31 р. та накреслює лінію, якою йшло виконування бюджету у відношенні до його прелімінаря та по якій зростав дефіцит у державному бюджеті. При цій нагоді стверджує, що кріза коштувала Польщу більш як 1,140 міліонів зол.

Дальше покриття кредитами дефіциту, що за перших 7 місяців цього буджетового року дійшов, не зважаючи на впливи інвестиційної позички, до 190 міліонів, не може дати бажаних вислідів. У таких умовинах висувається на перший плян господарських завдань уряду боротьба за зрівноваження буджету іншими засобами.

Міністер Квятковський старається відповісти на питання, які тепер засоби має уряд, щоби покрити дефіцит, коли відкинути інфляцію, що її вважає за найгіршу систему вивласнення найбідніших людей та це візьметься на увагу персональних редукцій, редукцій платень та неплачення доставцям. Віцепреміер присвячує хвилину уваги хаосові, що панує у світовій господарці, що найшов свою кульмінаційну точку в тім, що до мінімума обмежено взаїмний товаровий обмін. Держави, які ще до недавна були вповні промисловими, щораз більше змагають до хліборобської самовистарчальности та навідворот хліборобські держави, що майже зовсім не мали промислу, хочуть стати незалежними від закордонних доставців. З уваги на таку ситуацію ніяк не можна рахувати на активізацію торговельного біляксу. Також нема вигляді на закордонні кредити. Тому головну увагу треба звернути на внутрішній ринок. Мін. Квятковський зясовує на основі цифр упадок консумпції населення Польщі. Одна особа видає пересічно 11 сотиків на день. Нужда на селі велика, багато потреб село заспокоює анормально й незвичайно примітивно. Не можна собі навіть подумати, що Польща, яка щодо розмірів і числа населення стоїть на 6-му місці в Европі, впала під оглядом господарської експанзії на 15-е місце. Уряд і громадянство мусять присвятити всю увагу збільшенню консумпції і торговельних оборотів, щоб у такий спосіб оживити господарське життя держави. Треба змагати до збільшення сили купна села, що у висліді принесе поправу для промислу, торговлі та міста. Також успішним засобом може бути тільки обнижка всіх скартелізованих цін. Уряд дасть відтяження з боку територіяльного самоврядування для хліборобства 32 міл. зол. через обнижку грунтового податку та ріжних дрібних, але докучливих оплат.

Досі натиск уряду був спрямований на політичні й організаційні справи, тепер зачинається велика доба відбудови господарського життя і все громадянство мусить поруч із урядом до цієї праці стянути.

Уряд вибрав політику низьких цін і великих оборотів та змагатиме до того, щоб створити консумента, головно селянського консумента, що в останньому часі зник з господарського обличчя Польщі.

Шістьдесятиліття визначного приятеля українського народу

Прага, листопад 1935.

Дня 28. м. м. дожив шістьдесять літ життя прихильник українського народу, чехословацький дипльомат, теперішній посол Чехословаччини в Білгороді д-р Вацлав Ґірса. Д-р Ґірса походить з родини чеських кольоністів на Україні, народився він в Шепетівці на Поділлі. Університетські студії скінчив у Празі, де як студент медицини був учнем нашого відомого вченого проф. Горбачевського і де промувався на доктора. Як лікар працював пізніше в Києві і в тамошній лічниці займав навіть місце директора хірурґічного відділу. З цього часу датуються теж знайомства д-ра Ґірси з деякими визначнішими нашими громадянами та його приязне відношення до українського народу.

В часі світової війни д-р Ґірса відіграв визначну ролю у визвольних змаганнях чехословацького народу, сповняючи сперш функції голови Союзу чеських орґанізацій в Росії, опісля члена російської філії Чехословацької Національної Ради і вкінці від 1919. р. дипльоматичного уповноваженого нової чехословацької держави для Росії. Після закінчення т. зв. сибірської анабази чехословацьких леґій, д-р Ґірса приїхав до Чехословаччини і тут вже й залишився на дипльоматичній службі, сперш на становищі шефа політичного відділу міністерства закордонних справ, а опісля кілька літ як заступник міністра. Від 1926. р. був послом у Варшаві, а минулого року перейшов як посол до Білгороду.

Докази своєї приязни до українського народу дав шановний ювилят головно будучи заступником міністра закордонних справ Чехословаччини. Український нарід ніколи не забуде тих великих добродійств, які д-р Ґірса виявив для української еміґрації в Чехословаччині, особливож тих заслуг, які він поклав при орґанізуванні і розвитку українських високих шкіл та ріжних культурних і наукових установ в ЧСР. До щирих бажань, які нині шановному ювилятові складає цілий чехословацький нарід, приєднуємо свої, не менше щирі бажання і ми.

М—н.

Д-р Завнюс про свої взаємини з українськими емігрантами.

Як нашим читачам уже відомо, акт обвинувачення у справі вбивства мін. Перацького закидає литовському урядові, що підтримував ОУН. Литовський міністер закордонних справ д-р Д. Завнюс передав для ОУН майже мілюн франків, виставляв членам ОУН литовські пашпорти на виїд до Америки, відбув нараду з провідником ОУН полк. Коновальцем і т. п.

Литовська телеграфічна агенція „Ельта" — про що ми вже писали — рішуче заперечила ці закиди проти литовського уряду. Наші читачі знають уже теж головні думки розмови кореспондента „Сьводня", органу російських емігрантів у Ризі, з колишнім міністром закордонних справ д-ром Д. Завнюсом у цій справі. Нижче подаємо точний переклад цього інтервю:

— Я вважаю зайвим — говорив колишній міністер закордонних справ д-р Д. Завнюс, який є тепер членом державної ради — боронитися перед польськими закидами. Але якщо про них говорю, то маю тільки одну ціль — устійнити правду.

На мою думку, молода, незалежна держава, яка змагає до наладнання взаємин з іншими культурними державами, не може нікому відмовляти права азилю. І якщо на території Литви опинилися українські емігранти, то Литва як і кожна інша держава, повинна була признати їм право азилю. Але право азилю має свої межі і тих меж — рішуче заявляю — ні я, ні Литва ніколи не переступили. Щож торкається закидів, які звернено проти мене особисто і які спираються на листі, що його нібито написав український провідник полк. Коновалець, то я можу ствердити тільки ось що: Своєчасно я дійсно розмовляв з Коновальцем і цікавився українськими настроями настільки, наскільки це може цікавити кожного політика, зокрема міністра закордонних справ.

Для характеристики достовірности листа Коновальця вистане підкреслити ось що: в „листі" згадано, що міністер закордонних справ користується нелегальними засобами, маючи спільником приватну особу, якою є Коновалець і просить цю особу, щоби була обережна, щоб цієї акції не викрили. Чиж можна ставитись до цього поважно?

Чи слід спростовувати інші подробиці цих обвинувачень? Вистане заявити, що все те надто примітивне, щоби цілу цю кампанію брати поважно.

•

До згаданої розмови кореспондент „Сьводня" додає ще такий коментар. У литовських політичних колах міркують, що висунені підчас процесу за вбивство мін. Перацького закиди проти литовського уряду, частинно проти литовського міністра закордонних справ слід пояснити головним чином політичними мотивами. У звязку з тим підкреслюють, що Литва могла би зі свого боку висунути закиди проти Польщі за організування та піддержку плечкайтінників (прихильників Плечкайтіса) та в інших справах.

З організаційного руху.

Повітова нарада в Бродах.

Заходами Повітового Народнього Комітету відбулася у Бродах 28. жовтня ц. р. повітова нарада, на яку прибуло коло 120 представників з усіх сіл повіту. Нарадами проводив голова ПНК п. д-р Т. Жолнірчук, секретарював п. Радкевич. Короткий реферат про потребу організації і про сучасне політичне положення виголосив пос. *В. Кузьмович.* Посол звернувся до вібраних з проханням, щоби представили всі свої побажання і болячки, щоби таким чином міг зазнайомитися ближче з потребами якнайширших кол населення. Дискусійний реферат виголосив молочарський звідник п. Шумський, який висунув до дискусії питання: 1) Парцеляція і допущення до неї українських селян; 2) Потреба субвенцій на меліорацію сіножатей, розплодовий матеріял і агрономічну працю у повіті; 3) Організаційні завдання „Сільського Господаря"; 4) Скасування санітарних приписів щодо битих свиней; 5) Виключення катастральних мап, переведення клясифікації ґрунтів та урухомлення оціночних комісій з нашими людьми; 6) Поправа доріг, будова мостів і реґуляція ріки Стиру; 7) Привернення контингентового вирубу лісів спілці Броди; 8) Справа обсади нашими людьми урядів у збірних громадах, повітовім виділі і повітовій комунальній касі.

По рефераті розвинулася дуже оживлена дискусія, в якій забирало голос 28 промовців, здебільша селяни, представники Смільна, Чехів, Білявки, Вербівчика, Заболотців, Поникови̇ці, Фільварків Великих, Суховолі, Бродів, Старих Бродів, Дубя, Попівець, Ширрова, Черниці, Гаїв Старобрідських і т. д.

По дискусії промовці подали до відома і просили приявного посла використати різні свої болячки з господарської, будівельної і політично-адміністраційної ділянки. Промовці просили свого посла інтервеніювати у дрібних справах у відповідних урядах, важніші справи передали Українській Парляментарній Репрезентації.

Політична нарада у Підкаміні коло Бродів.

Заходами Повітового Народнього Комітету в Бродах відбулася політична нарада у Підкаміні в суботу 23. листопада ц. р., на якій було приявних 52 представників судової підкамінецької округи. Нараду відкрив рефератом про сучасне політичне положення пос. В. Кузьмович і візвав приявних подати йому до відома свої потреби. Запропонував також у порозумінні з Повітовим Народнім Комітетом утворити делеґатуру Повітового Народнього Комітету для Підкаміневччини, яка потребує такої окремої політичної організації з огляду на своє велике віддалення від повітового осередку. Реферат про потреби населення виголосив о. Прокопчук з Вербівчика. Крім цього о. Прокопчук порушив справу шкільництва і справу навчання релігії в школах. Також згадав про непошанування наших свят і мови в судах та про дальшу піддержку „русских". По обох рефератах відбулася дискусія, в якій кільканадцять промовців висказувало про потреби нашого села. Опісля вибрано делеґатуру Повітового Народнього Комітету для Підкаміневччини в складі: о. Андрій Іядрик, Підкамінь, о. Іван Прокопчук, Вербівчик, д-р Роман Кузів, Підкамінь, п. Телеватий Лука з Кутища, п. Михайло Лаврів з Маркополя, п. Андрій Любунь зі Сіборівки та о. Василь Обарвшин з Пеняк.

З наших західних окраїн.

Розібрання могили в лежайській церкві.

Від 1920 року громадяни Лежайська урядкують що року дня 1. листопада панахиду за полеглих героїв У. Г. А. Кожного року ставлено в церкві гарно прикрашену могилу з березовим хрестом. Аж цього року після поставлення могили зайшов до церкви комендант постерунку поліції, списав присутніх у церкві хлопців і приказав розібрати могилу.

Таким чином комендант постерунку без дозволу священика господарив у церкві, приказуючи розібрати могилу. Взагалі від коли став у нашому повіті старостою п. Богуславський, розпочався у нас протиукраїнський курс. Забороняють навіть Шевченківські концерти. Далі не дозволяють поставити в Лежайську на листу громадських радних українців, хоча дотепер все засідало в міській раді двох-трьох радних українців. Не дозволюють у святі „Українська Молодь Христові" на похід і щойно по довгих трудах і заходах дозволили на обхід довкола церкви.

Загалом тут утруднений всякий культурно-освітній рух в повіті. Здається, що перед приходом до нашого повіту п. Богуславський був старостою у Рівному і в Холмі. У кожному разі запровадив він у нас політику цих нещасливих земель.

Апелюємо до нашої Парляментарної Репрезентації, спеціяльно до посла Целевича і сенатора Павликовського, щоб заїхали і поглянули на місці, як нам тут на окраїнах живеться. Досі тепер з наших послів і сенаторів ще ніхто на наших окраїнах не показався. Не забуваймо, що західні окраїни — це землі, яких не можна залишити на поталу!

Підписи.

ЩО ЦЕ ТАКЕ?

З наших наукових кругів дістаємо такі інформації:

В останніх днях заістнував у Львові дивний факт: Всі посилки книжок і журналів з Німеччини, адресовані до книгарень, наукових інституцій, бібліотек і поодиноких осіб, почта не доручає адресатам. Всі ті посилки задержує в себе митний уряд на почті, котрий як умовину видачі посилок вимагає предложення якогось „розрахункового свідоцтва", за яким відсилає до Промислово-Торговельної Палати. А в Промислово-Торговельній Палаті покликуються на новий торговельний договір між Польщею і Німеччиною, котрий ввіз книжок з Німеччини до Польщі робить залежним від вивозу на такуж суму товарів з Польщі до Німеччини та вимагають предложення доказу на такий вивіз. На замітку, що наукові інституції, бібліотеки та видавництва таких доказів предложити не можуть, бож вони не ведуть ніякої торговлі, а тільки стоять у наукових взаєминах з такимиж науковими інституціями, бібліотеками і видавництвами в Німеччині, подібно як і в інших краях, у Промислово-Торговельній Палаті відповіли: *Таких взаємин новий торговельний договір між Польщею і Німеччиною не передбачує і тому Промислово-Торговельна Палата не може дати дозволу на видачу посилок.* А на запит: щож мають робити наукові інституції, бібліотеки і видавництва, щоб удержати наукові взаємини з Німеччиною, в Палаті сказали: Ми тут нічого не порадимо; зверніться в цій справі до Міністерства Торговлі і Промислу.

Думаємо, що тут вийшло якесь непорозуміння. Бож годі допустити, щоб новий торговельний договір Польщі з Німеччиною унеможливляв наукові взаємини між цими державами, припиняючи обміни виданнями між науковими інституціями і видавництвами Польщі й Німеччини, взаємні визичування книжок між бібліотеками тих держав і т. п.

Тому звертаємось до Міністерства Промислу і Торговлі та до Міністерства В. і П. Освіти з проханням звернути увагу на таку інтерпретацію у Львові нового торговельного договору та видати відповідні зарядження.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Бразилійський уряд розвязав військові формації, що брали участь у бунті. На їх місце створено три нові офрмації.

— У Кандії на Креті відбулась величава маніфестація більш як 40.000 осіб. У поході несли багато транспарентів та вносили оклики в честь короля і національного єднання.

— Директор італійсько-американського щоденника „Іль Проґрессо", що виходить у Ню Йорку, Филип Джардано заскаржив до федерального суду розпорядки уряду, що забороняють вивозити до Італії нафту, бавовну і т п., щоби заквестіонувати їх конституційність.

— У Тегерані створено новий кабінет прем. Кганіяна. Міністром внутрішніх справ на місце мін. Діяме, що уступив, став дотеперішній прем'єр Форовгі. Обсада інших ресортів без змін.

— Державна рада у Берні ухвалила буджет на 1936. р. з дефіцитом 77 міліонів швайцарських франків.

— Найвищий еспанський суд затвердив 5 присудів смерти, виданих воєнним судом за напад на цивільну ґвардію підчас останніх заворушень.

— У місті Сантос арештували російського князя Ігоря Долгорукова, що його вважають агентом комінтерну на Бразилію.

— У середу в процесі спільників Ставіського суд вислухав знавців ювилірів і книговодів. Один із них ствердив, що Ставіський зробив на суму 218 міліонів фр. зловживань.

Першний поважний наступ абісинців.

ВІСТКИ ЗІ СХІДНОЇ АФРИКИ.

АСМАРА, 5. 12. ПАТ. Спеціяльний кореспондент ПАТ-а повідомляє: Битва, що її звів еритрейський корпус біля провалля Абарро та в околицях Мельора вказує мабуть на те, що Темббіен будуть очищувати довго і з великим трудом.

Кореспондент Стефані повідомляє, що щораз більше замітними стають висліди акції, що її ведуть італійські війська в околиці Темббієну. Майже щодня поодинокі начальники племен, що досі боролися під командою раса Касса піддаються італійцям. Це вказує на те, що під впливом енергійної акції італійських військ заломлюється моральна сила опору противника. Більшість вождів, що підчинені расові Кассі, бореться в його армії тільки тому, що бояться насильства і репресій над їх родинами.

АДДІС-АБЕБА, 5. 12. ПАТ. Негус іще перебуває в Дессіє, де конферує з командантами оіжених відтинків фронту та плянує операції. У столиці велика злива що викликує велике задоволення серед абісинців. Вони бачуть у цьому доказ, що сили природи сприяють Абісинії, бо в цій порі зливи є незвичайним явищем.

Евакуація військ з Гаррару відбулась у повному ладі. Ці війська розміщено в околицях міста. Населення відвело вояків на нові позиції. Говорять, що на лінії Гаррар-Джіджіґа є яких 40 тис. вояовників. Кореспонденти, що були на оґаденському фронті стверджують, що абісинці не мають там ніякої санітарної служби. Ранені і хворі гинуть, бо не мають лікарської помочі. Лазарети в Даґґабур і Джіджіґа переповнені такими раненими що їх з опізненням перевезли з фронту.

ДЖІБУТІ, 5. 12. ПАТ. Згідно з непотвердженими досі вістками, абісинські війська, користаючи з темряви, виконали минулої ночі перший поважніший наступ на південь від Макале. Подробиць покищо нема.

На допомогу вязням.

Як капелян усіх наших вязнів, що сидять по тюрмах поза Східною Галичиною, мав я нагоду пізнати їхні духові та матеріяльні потреби. Із заспокоєнням духових потреб даю собі раду сам; але сам не можу заспокоїти потреб матеріяльних усіх тих, що їх конче потребують.

І тому оцею дорогою звертаюся до українського громадянства з горячим зазивом складати жертви у формі убрань, книжок та грошей. Убрання вязня по кількох чи кільканацятьох літах так знищиться, що вязень не має в чім вийти на волю. Книжки потрібні до влаштування при тюремних бібліотеках (де їх ще нема) української, бодай маленької бібліотеки та на *зорґанізування мандрівних бібліотек*. Остання справа дуже пильна і актуальна, коли зважити, що майже нема більшої тюрми поза Східною Галичиною, де не булоб бодай кількох українців. Ті книжки будуть злагіднювати сіру монотонію тюремного життя. Якщо кого стати, то дуже прошу давати книжки також і наукового змісту. Гроші потрібні передовсім на те, щоби вязням купувати ліки, та на заспокоєння всіх інших потреб, які без грошей годі поладнати.

Звертаючися з оцим проханням до українського громадянства я не прошу милостині. Це тільки український обовязок любови ближнього і сповнити цей обовязок мусить кожний, кому тільки добро людської душі лежить на серці, кожний, хто направду відчуває, що є християнином.

Жертви прошу слати *тільки до 15. грудня ц. р.* (опісля виїду на різдвяну обїздку тюрем) або на адресу ВП. Пана мецената д-ра Степана Федака (Львів, Сикстуська 48), або прямо на мої руки: (Львів, Карпінського 7. м. 4.)

Є пословиця, що два рази дає, хто скоро дає. Ось вже різдвяний піст. Вже незадовго будемо тішитися просфорою з нашими найближчими. Даймож дрібну частинку тої нашої просфори і тим, які в тому дні радости будуть далеко від своїх — серед сірих мурів...

о. д-р Осип Кладочний.

‡ Юрій Морачевський.

Прийшла до нас сумна звістка — померла у Львові у розквіті сил талановита, цінна людина, Юрій Морачевський. Мало хто знав, що цей обовязковий, на вигляд суворий суддя городського суду у Львові, цікавиться живо від літ багатьома культурними справами, вічно студіює, ні на хвилину не спочиває. Син відомого професора ветеринарної академії у Львові Вячеслава Морачевського, поляка, що один із перших у Галичині стежив за культурним і літературним українським рухом, і Софії Окуневської, відомої нашої лікарки, почував себе Юрій українцем і належав до деяких наших товариств, як нпр. до „Плаю“ та до „Українського Т-ва Прихильників Мистецтва“.

Покійний Ю. Морачевський дістав з дому солідну, европейську освіту. Вихований іще змалку на чужині, володів він дуже добре французькою та німецькою мовою, знав добре чужинну літературу та мистецтво, був теж добрим піяністом, відчував музику і розумів її теоретично. Його замилування до спорту було звязане із ширшими духовими потребами країзнавства; цікавила його теж етноґрафія і збирав він як цінні зразки народнього побуту так і твори мистецтва. Мало було у нас людей, що мали таку широку освіту, такий живий ум і таку вічно живу потребу доповнювати своє знання, як пок. Юрій Морачевський. Вдача його казала йому більше шукати самотности, ніж товариства, оминав він участи у громадському житті і цим можна пояснити собі, що назагал мало його в нас знали і якслід не вміли оцінити його прикмет. В. Й. П!

Як українці купують маєтки у Львові.

„Курієр Львовскі“ — це орґан, що нездужає хронічно на українську лихоманку і бачить уже ночами різні примари. Той „Курієр“ у числі з 4. грудня поміщує цілу статтейку п. н. „Україці придбали великий обєкт у Ринку“. З неї довідуємось, що якась українська консорція купила великий дім фірми Ціпера в Ринку і невдовзі перебудує все в середині, щоб там могли приміститись нові українські фірми. „З цього видно — пише „Курієр“, — що в акції купування обєктів у Львові українці йдуть крок за кроком уперед“.

А тепер послухаймо ще другої і третьої „автентичної“ інформації того ж „Курієрка“ аперед кількох днів: „Маслосоюз“ купив, мовляв, за 100.000 зол. фільварок Маврівка з 35 морґами на передмісті Львова. А далі: „Українці хотять купити преґарну палату Потоцьких при вул. Коперника. Посередничить, кажуть, Дрезденський Банк“.

Скільки в цьому всьому правди? Покищо нам відомо, що минулого тижня купило кількох українців годинники в Ціпера, що „Маслосоюз“ вивозить масло в околиці Маврівки і що неодин українець хотів би купити палату Потоцьких, якби Дрезденський Банк дав йому більшу позичку на рахунок обнижки платні..

Нові ціни вугля і цукру.

Оголошено урядово сім нових декретів, між ними в справі обнижки цін вугля і цукру. На основі розпорядку міністерства промислу і торговлі тонна вугля у Львові має коштувати 40 зол. з доставою до дому і 45 зол. у роздріб. Одночасно міністерство внутрішніх справ наказало адміністраційним органам припильнувати, щоби обнижена ціна була строго зберігана в практиці, потягаючи винуватців до карної відповідальности.

Подібний декрет установив нові ціни на цукор. Як вони представляються вроздріб, довідуємось з комунікату Народної Торговлі який подаємо на іншому місці.

НОВИНКИ.

— **В-во календаря „Дніпро“** (Т-во Емігрантів) цим дуже просить усіх своїх шан. відборців негайно вирівняти належність за календар. Конто ПКО у Львові ч. 504.782. 1—2

— **Позір!** Роман Секета, жіночий фризієр, нагороджений медалею, має честь повідомити, що з нинішнім днем відчинив фризієрський жіночо-мужеський сальон „Ас“ при вул. Рутовського ч. 7, в якому виконується всі фризієрські праці, як рівнож тревалу ондуляцію найновішою системою без електричної струї і пари. Ціни конкуренційні. На мужеському відділі працюють між іншими Богдан з фір. П. Кузика, Осип з фір. П. Залеського. Просимо численно відвідувати наш сальон. 1—3

— **Цукорня „Добротка“** Львів, Сапіги 67, поручає свої знамениті цукорничі вироби по зниженій ціні. 7—8

— **Комітет будови церкви СС. Василіянок** у Львові при вул. Потоцького 95 улаштовує в суботу 7. ц. м. в год. 5 попол. чайний вечір, на який запрошує громадянство Львова. Підчас вечора будуть роздані премії для жертводавців, між іншим преґарна серветка, вишивана Впр. М. Надією і порцеляновий сервіс, жертвований на будову церкви нашим відомим купцем-патріотом Вп. О. Ониськом.

— **Засідання Секції Літературознавства** при Фільол. Секції Н. Т. ім. Шевченка дня 6-го ц. м не відбудеться.

— **Знесіння митрополитові Шептицькому.** З приводу 70-ліття уродин митрополита Шептицького кружки Рідної Школи і Союзу Українок у Знесінні Новому під Львовом влаштовують в неділю, 8. грудня ц. р. свято, в якого програму входять: в год. 10 торжественна Служба Божа, в год. 6 веч. святочний концерт.

— **Українське туристично-краєзнавче Т-во „Плай“** у Львові уладжує в неділю, 8. грудня ц. р. відвідини „Демографічної вистави“ в Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка з фаховими поясненнями. Збірка в год. 10 коло Музею.

— **Львівська філія Т-ва прихильників астрономії** повідомляє, що в суботу 7. грудня ц. р. в год. 18. вечором в салі ґеольоґічного інституту львівського університету при вул. Длуґоша ч. 8 відбудуться наукові сходини з відчитом д-ра І. Мерґенталера на тему: „Планетарні мряковини“ зі світлинами. Вступ вільний. Гостям раді.

— **Торговля і Промисл** ч. 23 (29) з 1. грудня ц. р. Зміст: В. Несторович: Спільний шлях, спільне завдання (Роля купця в розбудові українського промислу), Наше „ґриндерство“, Сан: Трохи критики (голос із кругів кооперації), інж. І. Ольховий: Проблема промислового кредиту, Гр. Марусин: Дещо про видавничий промисл, репортаж „Дитячий Ярмарок“ у Стрию, Д. Купчак: Станиславів і Покуття, — Картелі і наш промисл, Життеві солодощі і т. ін. В числі, що присвячене справам рідного промислу, є багато реклямового матеріялу, з яким повинен запізнатись кожен, хто цікавиться розвоєм українського промислу. Крім того дуже широко зреферовані „Нові приписи до промислових свідоцтв“, рух цін на споживчі артикули, висліди конґресу польських купців у Кракові, орґанізаційне життя наших купців і промисловців, тощо.

— **В Українському Наук. Інституті в Берліні** виголосить проф. д-р З. Кузеля 6. ц. м. виклад на тему: Історичний розвиток українського правопису.

— **Вписи до захоронкової семинарії Р.Ш. у Львові.** Головна Управа Рідної Школи у Львові подає до відома, що приймає ще зголошення на І. рік захоронкової семинарії у Львові. З огляду на те, що наука вже ведеться від листопада, треба негайно зголошуватися в референтурі Р. Ш. (вул. Словацького 14). Приймають абсольвентки народньої школи в рр. від 14—18 (старші за дозволом Кураторії); оплата, як у державних середніх школах.

— **Великий успіх „Запорожця“.** Повідомляють нас з Коломиї, що вистава „Запорожця за Дунаєм“ виведена львівським оперовим ансамблем Ювілейного Комітету, пройшла там з величезним успіхом. Саля була випродана вщерть. З Коломиї ансамбль виїхав до Станиславова, де — як нас повідомляють — всі білети також випродані.

— **Склад воєвідської ради в Тернополі.** Аґенція „Всхуд“ повідомляє: У всіх повітах тернопільського воєвідства переведено вибори членів воєвідської ради. Тим способом до воєвідської ради увійшли: о. Іван Вальницький, парох в Озерянах пов. Борщів; Йосиф Шльосек, рільник у Ясницу пов. Броди; кс. Адам Ланьцуцький з Бережан; кс. Ян Шавловський з Переволоки: Василь Шмата, директор Пов. Сою-

зу Кооператив у Чорткові; Йосиф Мулькевич, ем. упр. школи в Кам'янці Стр.; Марк. Рацьвський, рільник із Чабарівки пов. Копичинці; Вен. Літинський, вл. дібр із Литвинова пов. Підгайці; Казимир Голень, упр. лісів у Пняжині пов. Перемишляни; Омелян Сполитакевич, ем. упр. школи в Радехові; Влад. Вонянський, вл. дібр у Гримайлові пов. Скалат; кс. Фр. Кубінський із Настасова пов. Тернопіль; Петро Дуния Борковський, вл. дібр у Струсові пов. Теребовля; Йосиф Вартанович, вл. дібр у Давиничі пов. Заліщики; Влад. Мацецький, вл. дібр у Розношинцях пов. Збараж; Алекс. Бобровський, рільник із Коношниці пов. Зборів; Станислав Костгайм, вл. дібр у Підгайцях пов. Золочів і Стан. Видацький, президент м. Тернополя.

— **Пошесть червінки в Яворівщині.** В селі Млинах пов. Яворів занедужало тому три місяці на червінку кількоро осіб. Заки санітарна влада про це довідалася, пошестна недуга поширилася швидко в цілій околиці. За кілька тижнів пошесть охопила 25 сіл, причому занедужало 500 осіб, а вмерло коло сотні. Тоді адміністраційна влада взялася до боротьби з пошестю. Повітовий лікар при помочі пятьох інших лікарів перевів масове охоронне щеплення населення загрожених громад. Взагалі защеплено 15.000 осіб сировицею проти червінки. Крім того в Яворові влаштовано епідемічний шпиталь, до якого звожено хорих з цілого повіту. В останньому часі не занотовано нових занедужань, тому можна вважати цю пошесть зліквідованою.

ВІД ДНЯ ДО ДНЯ.

„Український день“.

Є польська приповідка: „Попамятаєш руський місяць“, а тепер мабуть ще прийде друга: „Попамятаєш український день...“ Станеться це завдяки управі львівського радія і його рекламовим оповісткам у нашій пресі.

— Завтра в радіо „український день“ — кричить зі стовпців газети радіо-програма. — Крушельницька, Барвінський, відчит, виклад, доклад, доповідь і деклямації.

Український радіоабонент і загалом кожний радіоаматор — аж присідає з радости.

— Нарешті щось і для нас! Чей не буде таке, як „Подільське весілля“. — Вигострює собі слух, загострює радіо-апетит і нетерпляче жде заповідженої авдиції.

— Український день! — вважаєте. Мушу бути дома.

Навіть не дуже важні засідання йдуть у кут.

— З огляду на „український день“, мої панове, переклядаю засідання на позавтра.

Навіть зустрічки між молодими людьми не вдаються.

— Вибач, Зенку, але нині ні. Адже є український день у радіо. Дуже хочу послухати.

Одним словом ців нашого громадського і приватного життя завмирає, бо... український день.

А коли врешті той день прийде, коли врешті українські слухачі засядуть до голосника, чи заложать слухавки на вуха — тоді...

З плит Крушельницької є тільки одна. Решти нема, десь заподілася, або тому два роки остання плита була продана і то не знати кому.

З хорових продукцій — хор з... Косова, чи Космача співає гуцульські коломийки з обовязковим вівканням.

„І ти гуцул і я гуцул
Обидвасмо гуцули..
(вів!)“

„Ой, тудуду, ой тудуду
Ой, тудуду дайна
Виносила в поле їсти
Білявина файна
(вів!)“

І тим подібне.

А потім якийсь барітон:

„Стоі явор ведле води
Тай хиля сен хиля...“

То ніби замісць: „Стоїть явір над водою...“

Потім знов якась коломийково-ярмаркова музичка, а деколи десять мінут реферату.

І направду, нераз такий реферат, хоч і дуже сконденсований, ратує неодні слухавки, чи навіть цілий апарат.

А то взяв би чоловік і потовк зі злости всі радієві причандали та раз на все збувся місячних оплат і дорогих направ і... „українських днів“.

Я раджу зі зниженням ще здержатись. Є повна надія, що незадовго почуємо щось кращого, наприклад хор з якихсь Передримихів:

„Ой не бери мене в танець,
Бо я бульбу їла.
(вів, вів!)“

Галактіон Чіпка.

Комунікат Народньої Торговлі.

Почавши від 5. грудня ц. р. склепи Народньої Торговлі продають цукор по таких цінах за 1 кг.: кришталь рафінада (пісок) — 1 зол.; кістки звичайні і кришталеві на вагу — 1.25 зол.; кістки звичайні і кришталеві в картонах 1.20 зол.; голови з чубками 1.15 зол.; мучка 1.15 зол.

Цукру-кришталу рафінованого покищо цукроварні зовсім не видають.

Дирекція Народньої Торговлі.

— **За вратування топільників.** Міністер внутрішніх справ відзначив „медалею за ратування гинучих“ з нараженням власного життя оці особи на терені тернопільського воєвідства: Стефана Цимбалістого з Теребовлі за врятування мужчини, що тонув; Антона Каляндика із Заліщик за врятування жінки, що тонула і Корнила Осовського із Слобідки Янівської пов. Теребовля за врятування дитини з води.

— **Спроневірення на почті.** З доручення прокураторської влади арештовано Михайла Кручка, управителя почтової агенції в Настасові пов. Тернопіль під закидом, що виймав банкноти із заграничних листів. Тим способом присвоїв собі 160 долярів, 50 франків, 20 чеських корон і 10 зол. на шкоду 21 осіб.

— **Весільники затроїлись денатуратом.** В домі В. Кануса у Склі пов. Яворів відбувалося весілля, на якому подано гостям горівку, сфабриковану домовим способом з денатурату. Наслідок був такий, що 40-літний Михайло Свобода і 23-літний Андрій Козак, випивши більшу кількість цього фабрикату, вмерли на місці. Крім того кільканацять осіб тяжко занедужало, причому деякі з них втратили зір.

— **Краєва хроніка.** Під колеса поспішного потягу між Перемишлем і Медикою кинулася 36-літня Йосифа Тарнавська, жінка залізничого машиніста, і згинула, перетята на двоє. Причиною самогубства були родинні невзгодини. — У Гнатковичах пов. Перемишль господар Кость Ткачик постріляв у ночі злодія, що виводив вепра з його хліва. Показалося, що це був Михайло Зазуля з Уйкович, який в дорозі до шпиталю помер.

— **Згорів фільварок.** На фільварку Янини Рубель у Корневі пов. Городенка вибухла пожежа, що охопила всі господарські будинки. Згоріли стодоли зі збіжем, рільничими машинами і т. п. вартости кільканацяти тисяч зол. Школа не є обезпечена.

— **З Польщі.** В Познані йде пропаґанда за бойкотом пільзненського пива і взагалі чеських товарів з приводу становища чеської влади супроти поляків. — В західних Бескидах упав сніг до 70 цм. завгрубшки. — В Ловицку пов. Н. Санч викрито тайну горільню, що містилася в гуцпарні на цвинтарі.

— **Різні вістки.** В Еквадорі засипала земля наслідком гірського обвалу ціле село Веодскоча. Всі мешканці погибли. — Франц. уряд затвердив новий почесний хрест, яким можна буде відзначувати всіх тих, що підчас війни були добровольцями. — Альбанський король Зоґу проголосив політичну амнестію для політичних вязнів з нагоди 23-ліття незалежности Альбанії. — Т-во Суезького каналу заробило цього року на 30 мід. більше, ніж минулого.

— **Смерть через дику качку.** Над проливом Ґеорґія, що ділить Ванкувер від брітійської Колюмбії, сталася незвичайна подія. До гидроплану, що летів понад водою, впала дика качка і заатакувала пільота. Летун стратив рівновагу і впав з літаком у море. Він утопився.

— **Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького 24,** мав у місяці листопаді 150 катальогових чисел приросту до ч. 25.821 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 68 і дві збірки черепя, побутова старовина 2, історичні памятки 2, церковна старовина 3, етнографія 337 (у цьому збірка вишивок із Станиславівщини), малюнки етнографічні 4, рисунки 20, графіка 15, гравюра 1, репродукції більші 72 (портретові), видівки 6, альбом репродукцій 1, фотографій 160 (головно топографічні), монети 155, медаля 1, відзнаки 2, печатки 7, фотокліші 4, цинкові кліші 3. Жертводавцями були оп.: д-р Барвінський Б., Бодак В., Брикса, Бок О., рев. Василик, пос. Великанович Д., о. Горін Е., Ґела С., Дороцький М., дир. Дорошенко В., м-р Журак М., Жабко-Потапович, Заклинський С., Калужняцький М., рев. Кіцера О., о. Кохалевич М., дир. Калиневич С., Крупа В., д-р Левицький В., Лашецька О., м-р Максимович В., Маринович Р., рев. Мельничук М., арт. Малюца А., Масляк Р., Мирош І., інж. Ніколіч В., д-р Німчук І., інж. Озаркевич І., дир. Погорецький В., Панас М., д-р Полянський Ю., дир. Пеліх Т., Семенюк Л., Сенів І., д-р Сімович В., Сохацький Г., Сорока М., Стахурський В., Тарнавський В., м-р Тураш М., Фенюк С., Хандерис С., Яворський І. Управа Музею складає всім щиру подяку. Виставу УФОТО і Пласту відвідало 1.300 осіб, тепер відкрита вистава демографічних та господарських карт і діяграм „Український народ, його життя і праця“ за звичайними вступами 50 і 20 сот., шкільні прогульки 10 сот. від особи.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Українські сучасні актори і письменники. Минулої неділі почалася у нас II. серія „Акад. Вечорів“ відчитом М. Рудницького на тему „Українські сучасні актори як письменники і приватно“. Публики було багато.

З життя гімн. молоді. Минулої суботи відіграла драматична секція української мужеської ґімназії при співучасти учениць „Р. Ш.“ комедію Ів. Тобілевича „Суєта“ з нагоди 90-ліття його уродин. Перед виставою виголосив вступне слово П. Качур, у якому в коротких і здержаних словах подав значіння Ів. Тобілевича для українського театрального мистецтва, зокрема велике значіння „Суєти“. Сама вистава пройшла з повним моральним і матеріяльним успіхом. З виконавців роль мужеських на перше місце вибився К. Росінецький (Михайло), який опанував ролю і грав з великим зрозумінням, так що робив враження доброго актора, не аматора-учня. Характеризація теж добра. Крім того зовсім добре вийшли: В. Малицький (Карпо), який може занадто розкидає руками але ролю зрозумів як слід; Ів. Чолган (Іван) за мало був меріжником. О. Пиндус (Терешко) дуже невідповідно схарактеризований, але грав з охотою; Б. Гарасевич (Пе-

гро) дуже добрий у третій дії; Л. Каблак (Макар); І. Демушка (кухар); К. Березовський (Акіла Акулович); С. Ганушевський (Демид) трохи за штивний, хоч ролю зрозумів добре. З жіночих роль на перше місце вибилась М. Гаврищакова (Василина), яка, крім неприродної веселости в першій дії, ввесь час була дуже свобідна й ролю зрозуміла докладно. Дуже добре випала теж Л. Мойсеович (Наташа), спеціяльно в тому місці, коли довідується, що її чоловік з мужицького роду. М. Дейчаківська (Тетяна), М. Смеречинська (Євдоха) й І. Флісак (Аделаїда) на місці. Гуртові сцени добрі. Більшість виконавців не звертала уваги на модуляцію голосу й на рухи рук. Загальне враження дуже гарне. Драматична секція повинна частіше давати вистави.

Б. Л.

Спорт.

ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО „ДОВБУША".

Українське спортове Т-во „Довбуш" у Чернівцях святкувало 24. листопада ц. р. в салі Музичного Т-ва першу частину свого ювилею з приводу 15-літнього істнування. Друга частина відбудеться на Зелені Свята на спортовому майдані.

Свято відкрив голова Т-ва п. Степан Проць промовою, в якій подав історію та діяльність цього товариства. Гурток буковинських українців заснував дня 6. вересня 1920 р. на загальних зборах у Народньому Домі спортовий клюб, що його названо „Довбуш". Головою Т-ва вибрано посла Костя Кракалію. На других загальних зборах, чотири місяці пізніше, головою став д-р Фр. Єнджейовський і його заходами виступив „Довбуш" 14. квітня 1921 р. перший раз на площу змагань. А у вересні 1923 р. в кінцевій грі того сезону за чашу міста Чернівець „Довбуш" святкує вже свою перемогу. В 1925 р. „Довбуш" виступає в двох грах у Львові, перед двома роками у Станиславові. Того самого 1925 року творяться секція плавання і секція легкої атлетики. Рік пізніше Т-во винаймило від управи міста площу на 15 літ. Найкраще представляється в Т-ві секція копаного мяча. Грачі „Довбуша" вибились на передове місце у черновецькому спорті, а цього року „Довбуш" переміг усі дружини і став містцем піврічних, осінніх змагань копаного мяча на Буковині.

Після промови відчитано привіти від ріжних товариств з Румунії, Галичини та Чехословаччини. Далі пішли руханкові вправи і ріжні кінетичні та статичні фігури. Мужеський хор відспівав низку пісень, головно стрілецьких, вкінці виставлено живий образ у двох відслонах. Перший образ представляв зруйнування Києва в 1240 р., другий теперішність. Провідна ідея: тільки дисципліною, витревалістю і солідарністю дібємося кращої долі.

ПОВНА ПЕРЕМОГА АНҐЛІЇ НАД НІМЕЧЧИНОЮ (3:0).

У середу відбулися на грищі Тотенгем у Льондоні міждержавні змагання в копаному мячі Анґлія — Німеччина, що стали були недавно політичною сензацією, тому їх дожидали з великим зацікавленням. На грищі зібралось яких 60.000 видців, у тому числі 10 тис. німців, що спеціяльно приїхали на ці змагання з Німеччини. Щоб не допустити до протигітлерівських демонстрацій соціялістів і жидів, грище окружив сильний кордон поліції. Назагал змагання відбулись у зразковому ладі, демонстрантів з протигітлерівськими транспарентами не допустили на віддаль одної анґлійської милі від грища.

Змагання покінчились, як у це ніхто ні на мить не сумнівався, перемогою анґлійської дружини у відношенні 3:0 (1:0).

Радіокутик.

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ" У РАДІО

У звязку з 1000-ною виставою „Запорожця за Дунаєм" у Львові буде мати про цю виставу в неділю 8. ц.м. в радіо в год. 12.03—12.15 ред. Степан Чарнецький гутірку „Запорожець за Дунаєм".

НАШ ДИРИГЕНТ У РАДІО.

22. ц. м. передаватиме львівське радіо на всі радіостанції концерт орхестри львівської фільгармонії, яким диригуватиме відомий наш композитор Антін Рудницький. В концерті будуть виконані й деякі твори композитора.

РАДІОГОЛОСНИКИ У ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.

Справа пропаганди радія в робітничих середовищах має першорядне значіння. Як виявили відповідні наукові досліди, суспільна гігієна заінтересована в тім, щоб робітник мав у перервах підчас праці та після неї культурний відпочинок. Але за поширенням радія промовляє не тільки дбайливість за моральне здоровля робітничих шарів; промислові йде теж про те, щоб робітник, втомлений механічною працею дістав охоту та спонуку до дальшої праці. Інститут Сусп. Справ у Варшаві занявся прихильно за тією справою, відмічуючи її важливість та потребу належної підготови до неї. Досліди устійнили, що слухати радіовидицій можуть робітники головно там, де праця не вимагає зосередженої уваги та де вона механічна й одноманітна. Так для фабрик найкраще музика, напр. не тільки осолоджує, але і облекшує завтоматизовану працю. Тому й повинні бути в них скрізь, де умовини дозволяють на це, голосники, а якщо у фабриці гомін, повинні бути хочби у відпочинкових салях, куди приходять робітники зісти обід. У фабриках Форда переконалися, що надто змеханізована праця впливає погано на психіку робітника й погано відбивається на його працездатности. Шукаючи протизасобів на це, устійнено, що радіо й музика з кружків, введена у фабриці, осолодила помітно працю робітників і їх працездатність збільшилася на 20 проц. Цей приклад гідний того, щоб піти його слідом і в нас.

ТРАНСМІСІЇ БОГОСЛУЖЕНЬ У ФРАНЦІЇ.

У Франції збирають тепер підписи на велику петицію, яка має вимагати від радія, щоб воно передавало й богослуження для хорих, калік, старців та тих усіх, що з ріжних причин не можуть ходити особисто до костелів. Центральний радіожурнал Франції „Ле О Парлер" солідаризується з тим домаганням, відмічуючи, що такі трансмісії відбуваються в Льондоні, Кельні й Берліні.

Листування Редакції.

Чорний Крук: Можете прислати аж на 13-то.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця 6 XII. год. 3.30 „Попелюшка" зі св. Миколаєм; веч. нечинний.

Субота, 7. XII. год. 8. веч. Аб. 6. премієра „Пригода в Гранд Готелі".

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Авто-поліцмайстер".
АПОЛЬО: „Втеча".
АТЛЯНТИК: „Найщасливіший день у мому житті (Йосиф Шмідт).
ВАНДА: „Боксер і дама" і „Що мій муж робить в ночі".
ҐРАЖИНА: „Вередлива Марієта".
КАСИНО: „Його величність шофер".
КОПЕРНИК: „Івонка" в Францісковою Ґаль.
МАРУСЕНЬКА: „Бенгалі" (Ґейрі Купер).
МІРАЖ: „Катюша" і Ревія маріонеток.
МУЗА: „Севвоя".
ПАЛАС: „Були собі два гільтаї" (Льорель і Гарді).
ПАЛЯС: „Рапсодія Балтику".
ПАН: „Весела вдовичка" та „Доля кавярка".
РАЙ: „Вацусь".
СОНЦЕ: „Імітація життя" та ревія".
СВІТ: „Чотирьох джентельменів", „Азбука кохання".
СТИЛЬЕВЕ: „Про що мріють дівчата" та ревія.
ТОН: „Мала вепя" з Фр. Ґаль.
УТІХА: „Останній сигнал" і нова ревія.
ХИМЕРА: „Під гарячим небом Арґентини".

Закордонне радіо.

Пятниця, 6. грудня 1935.

Відень (506-8) 12.00, 13.10, 17.30 Концерт, 16.10 Нар. танки та пісні, 21.00 Симф. концерт, Братислава (298.8) 17.50 Оп. арії, Прага (470,2) 17.05 Смичк. квартет, 19.30 „Збройний майстер" оп. Льорцінґа, Париж (1648) 18.30, 19.30 Концерт, 21.00 Романтичне кохання — пісні Шумана та Брамса, 21.45 Оп. вечір, Білгород (437,3) 11.00, 21.20 Концерт, 13.15 Нар. пісні, Берлін (356,7) 16.30 Сучасна музика, 21.30 Веселі мельодії, Кенігсвустергавзен (1571) 18.00 Солісти (спів, муз.), 20.45 Турнір хорів, Кельн (455,9) 16.10 Муз. дрібнички, 19.00 Муж. хор, сольо, Мінхен (549,5) 11.00 Музика для села, 17.00 Концерт, Москва (1107) 17.25 „Демон" оп. Рубінштайна, Будапешт (549,5) 13.40 Віольончеля, 16.10 Циг. музика, 18.15 Концерт військ. музики, 19.30 „Рип фан Вінкель" оп. Плянкета. Мілано (221,1) 12.30, 19.45 Легка музика, 17.30 Трансм. з Асмари, 21.00 Симф. концерт під дир. Респіґі, Рим (420,8) 16.00 Трансм. з Академії св. Сесилії (паризький квартет), 19.15 Легка музика, 20.50 Славні вальси.

Субота, 7. грудня 1935.

Відень (506,8) 15.15 Концерт цитристів, 19.00 Віденське радіопопурі, Брно (325,4) 17.40 Клясичні оперетки (спів), Прага (470,2) 17.55 Нар. пісні, 19.45 Легка музика, Париж (1648) 17.00 Легка музика, 21.45 муз. вид., Білгород (437,3) 13.15 Спів, 17.30 Нар. пісні, Берлін (356,7) 12.00, 19.00 Концерт, 20.10 Веселий вечір, Кенігсвустергавзен (1571) 14.00 Музика, 18.00 Легка музика, Ляйпціґ (382,2) 20.10 Веселий муз. вечір, Мінхен (405,4) 16.00 Музика для села, 18.30 Форт. твори Реґера, 19.05 „Льорелай" фраґм. з оп. Бруха, Москва (745) 17.30 „Пікова дама" оп. Чайковського, Будапешт (549,5) 17.30 Джезова музика, 18.30 Скрипка, 19.30 Концерт орх., спів, Мілано (221,1) 12.30, 16.40 Легка й танкова музика, 21.40 Скрипка, Рим (420,8) 17.30 Трансм. з Асмари, 19.15 Легка музика, 21.20 „Дон Карльос" оп. Верді.

Львівське радіо.

Пятниця, 6. грудня 1935.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Св. Св. Миколай ходить по світі, 12.40 Концерт квінтету, 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Масистова хвилина з гр. пл., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Власна книжка — опов. для дітей, 17.00 Наука в боротьбі зі злочинцем, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Пісні, відсп. Юлія Ільницька (сопран), в супр. форт. та музика з гр. пл., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Рахманінов: Тріо д-моль, 18.30 Листи та програми, 18.40 Сусп. хвилина, 18.45 Сп. рециталь Целіна Наґляк (сопр.) в супр. форт., 19.00 Св. Миколай в нар. оповіданнях і обрядах, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20.00 Актуальний монольоґ, 20.10 Симф. концерт (Жак Тібо скрипка), 20.50 Із сучасної Польщі, 22.30 Танк. музика.

Субота, 7. грудня 1935.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50 Легка муз. з гр. пл., 7.20 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Пол. денник, 12.15 Муз. монольоґи з гр. пл., 12.45 Концерт орх., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Концерт бажань, 14.30 Ріжні мельодії з гр. пл., 15.00 Фраґм. із „Ляльки" Б. Пруса „Студенти в суді", 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Форт. рециталь, 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Концерт гармоністів, 16.30 Техн. скринька, 16.45 Вся Польща співає, 17.50 Місто Гайнівка давніше та сьогодні, 18.00 „Про шевчикову душечку" вид. для дітей, 18.30 Огляд шкільних видавництв, 18.40 Сільва рерум, 19.00 Мобілізація львовян у Варшаві, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 „День і ніч" оп. Лекока, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Шлеські махтирі, 21.30 Весела Сирена, 22.00 Концерт симф. орхестри, 23.05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.31 і 3/4.

На нинішній варшавській біржі нотовано такі курси: Бельгія 89.83, 90.01, 89.65, Берлін 213.45, 212.98, 213.92, Голяндія 360.20, 360.92, 359.48, Льондон 26.25, 26.32, 26.18, Ню Йорк чеки 5.31 і 7/8, 5.33 і 1/8, 5.30 і 5/8, Ню Йорк кабель 5.32, 5.33 і 1/4, 5.30 і 3/4, Осльо 131.75, 132.08, 131.42, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.97, 22.01, 21.93, Стокгольм 135.35, 135.65, 135.02, Швайцарія 172.15, 172.49, 171.81, Мадрид 72.60, 72.75, 72.45.

Папери.

3-проц. будівляна 39.50, 5-проц. поз. конверсійна 64.00, 5-проц. поз. залізнича 56.25, 6-проц. поз. долярова 78.00, 4-проц. поз. дол. 52.60, 7-проц. поз. стабілізаційна 62.88 — 63.00 — 62.88, дрібні 64.00, 63.75.

Акції Банку Польського 95.75—96.00, Стараховичі 31.50—31.75, Лільпоп 7.25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 5-го грудня ц. р. кооперативам платив за:

льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50 „
кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·60 „
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	4·90—5·00 „

Тенденція на молоко і на яйця сильна, масло і сметана вдержана.

Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

„Маслосоюз" повідомляє, що від 2. XII. ціни за птицю не нотує внаслідок вагання курсу на птицю.

ОПОВІСТКИ.

Заява. За інцидент, що мав місце дня 6 XI. 1935. у льокалі Молодої Громади в Станиславові, перепрошую пп. Мецената Д-ра Юліяна Олесницького. — Григорій Онуферко. 654

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло". — З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.